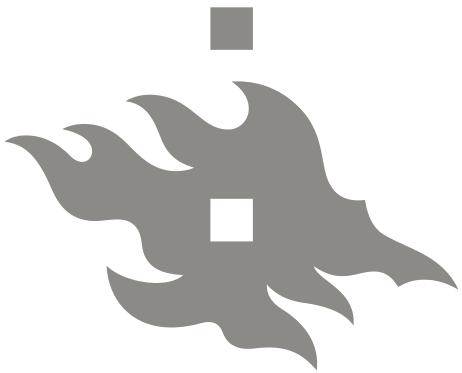

■ Maaperämikrobit ja terveellisen elinympäristön suunnittelu

-ADELE-hankkeen tuloksia-

Aki Sinkkonen

Helsingin yliopisto

Ympäristötieteiden laitos

@akisink

Hankkeen tausta

ADELE - Autoimmune Defense and Living Environment 2015-

- **Ikihyvä Päijät-Häme** 2002-2012 ikääntyvä väestö noin 2800 ihmisen satunnaisotos
- **DIPP**-tutkimus 1994→ yli 15 000 kohonneen diabetesriskin lasta
- Uudet altistustutkimukset
- Heikki Hyöty, Olli Laitinen ym. – virologia UTA
- Juho Rajaniemen kaupunkisuunnittelun ryhmä TTY
- HY: ympäristöekologia, hyvinvointi (Raisa Valve)

Ikihyvä-tutkimuksesta 30 maalaista ja 30 kaupunkilaista

Kynnysmattojen mikrobiinäyte
Ihon mikrobiinäyte
Syljen mikrobiinäyte
Nenän limakalvon mikrobiinäyte
Ulosteen mikrobiinäyte
Verinäyte

4 kertaa vuodessa 2 vuoden ajan

Siter ym., julkaisematon

Metsän mikrobiyhteisö ehkäisee immuunijärjestelmän häiriöitä

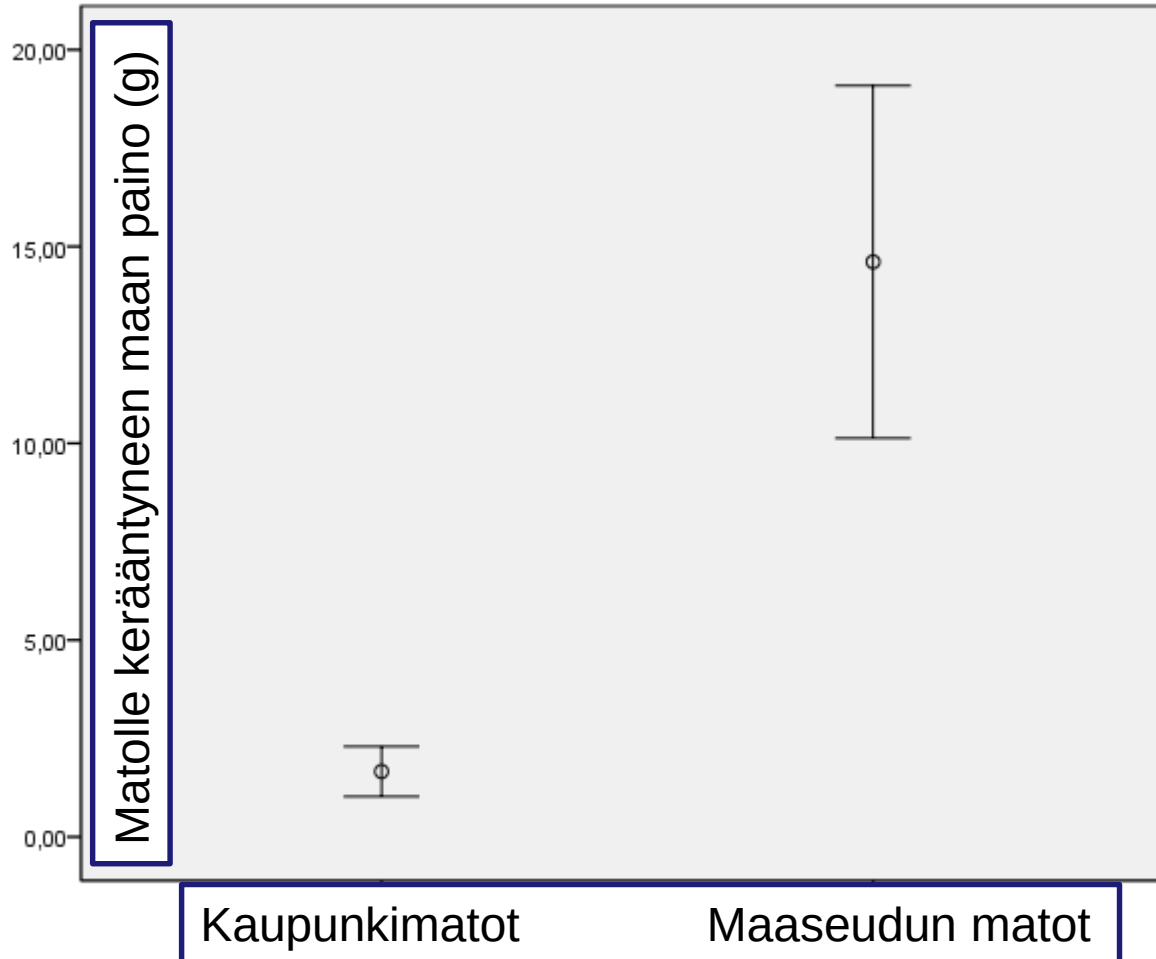
- Kodin lähialueen metsäisyys vähentää ja rakennettu ala lisää atopiaa
- Biodiversiteetti suojaa
- Hanski ym. 2012 PNAS

Maatalousympäristöllä samankaltainen vaikutus

Maaseutu (viljely) usein hyväksi, toisinaan ei vaikutusta

ADELE – Ikihyvä:

Maalaiset terveempiä yleensä

Astma, naiset, maalla 14, kaupungeissa 8 %

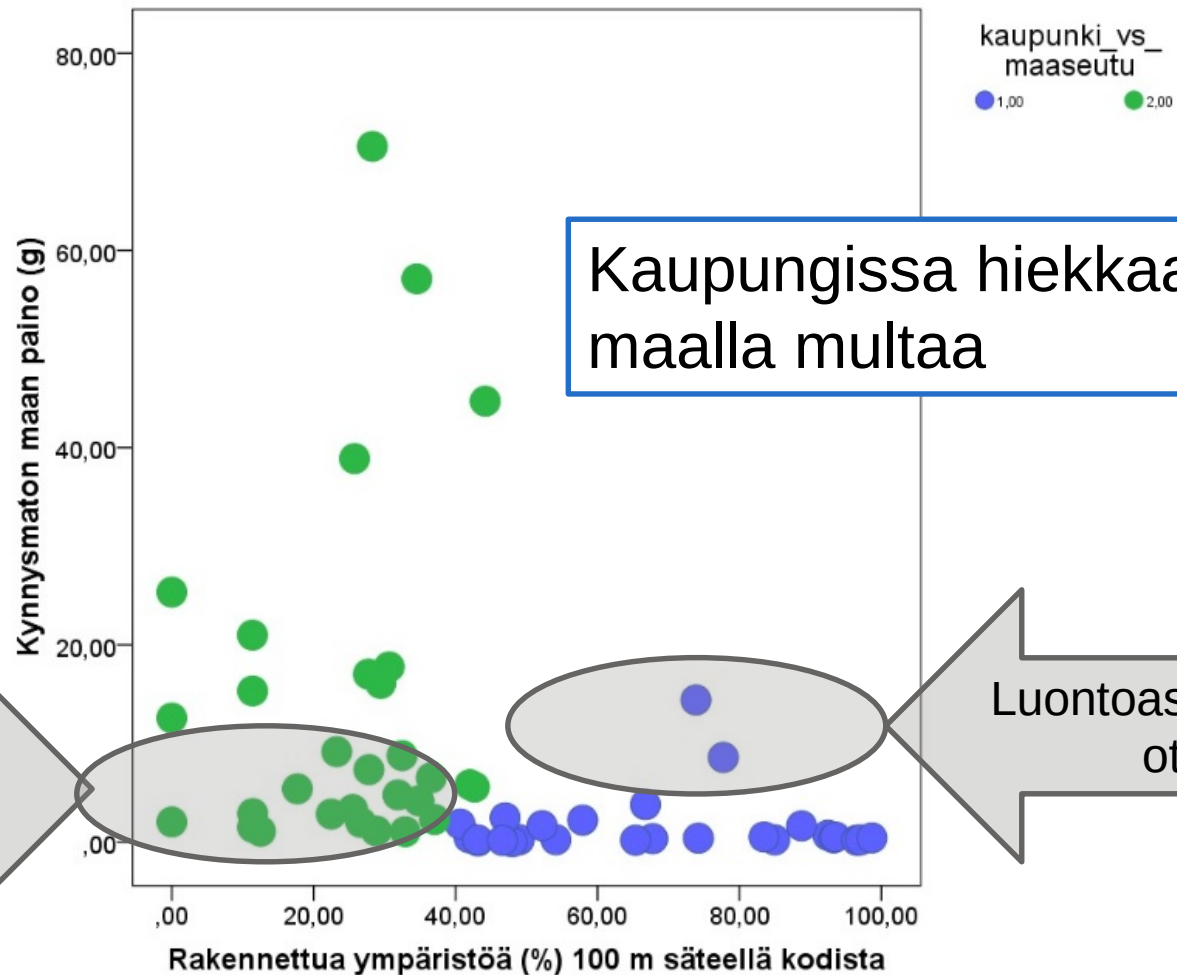
Miehissä sama trendi

Ikihyvä-tutkittavat syntyneet ennen hygieniatason nousua

Maanviljelijöitä enemmän maalla

Lähempi tarkastelu → yksilöiden erot suuria

Maan mikrobiyhteisö

- 1 g metsämaata yli 1 000 000 000 bakteeria
- Sieniä, viruksia, bakteerien viruksia, silmin näkymättömiä eläimiä (< 1000)
- 1 g hiekkaa: 10 000 bakteeria jne.
- → hiekasta 100 000 kertaa vähemmän

Maan mikrobiyhteisön reitti ihmiseen

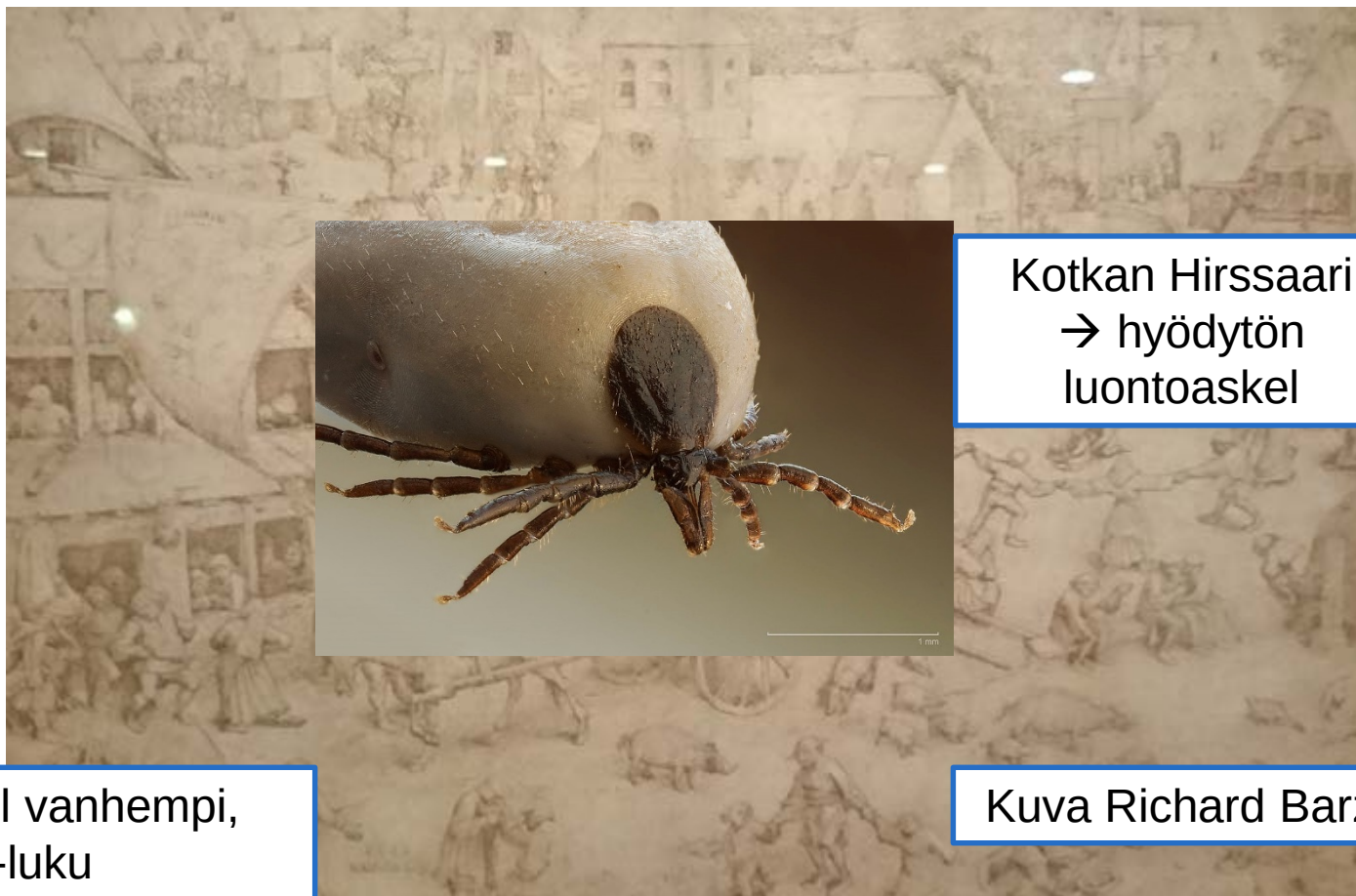
- Maassa vähän ravintoa + paljon koloja ja erilaisia pintoja →
- Hitaat syövät nopeat
- → Metsämaassa ja mullassa paljon lajeja
- Puolet heimoista harvinaisia (< 1 %)
- Paljon inaktiivisia
- Kosketus
- Hengitys
- Ravinto
- Limakalvot
- Raapiminen, kaivelu jne.

Probiootista vain nopeasti kasvavaa kantaa

Kaupunkisuunnittelu: Ei tartuntataudeille ja loisille

Kotkan Hirssaari
→ hyödytön
luontoaskel

Pieter Brügel vanhempi,
1500-luku

Kuva Richard Barz

Voiko luonnon tärkeät pieneliöt erottaa luonnosta?

27.2.2017

Luontoaskel tarkentuu pieneliöharppaukseksi?

Luontoaskel – sote-uudistuksen puuttuva pala

Metsän mikrobiyhteisö taajamiin – esteitä?

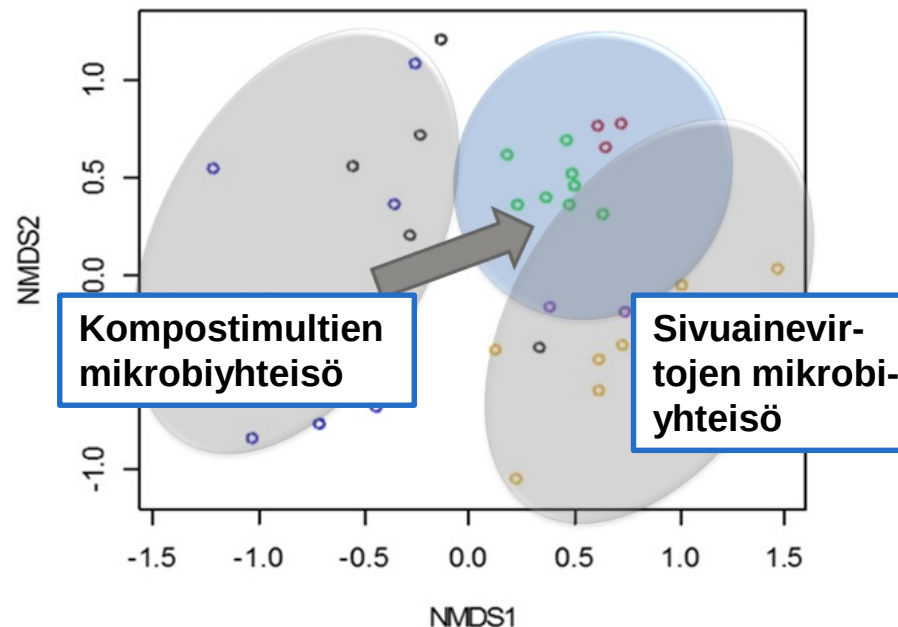

Metsätalouden sivuainevirrat maa-ainesten raaka-aineiksi

- Metsän hitaasti kasvavat mikrobit päätyvät
→ uusiin viherrakennusmateriaaleihin
- Kaikki pieneliöryhmät mukana
 - Proteobakteerit
 - Gammaproteobakteerit
 - Bakteroidetit
 - Firmikuutit
- Esimerkki: Bakteroidetes-yhteisö
sivuainevirroissa ja kompostituotteissa

Grönroos ym., julkaisematon

Uudet materiaalit korvaavat nykyiset + uudet avainpinnat

+ normaali kompostointi

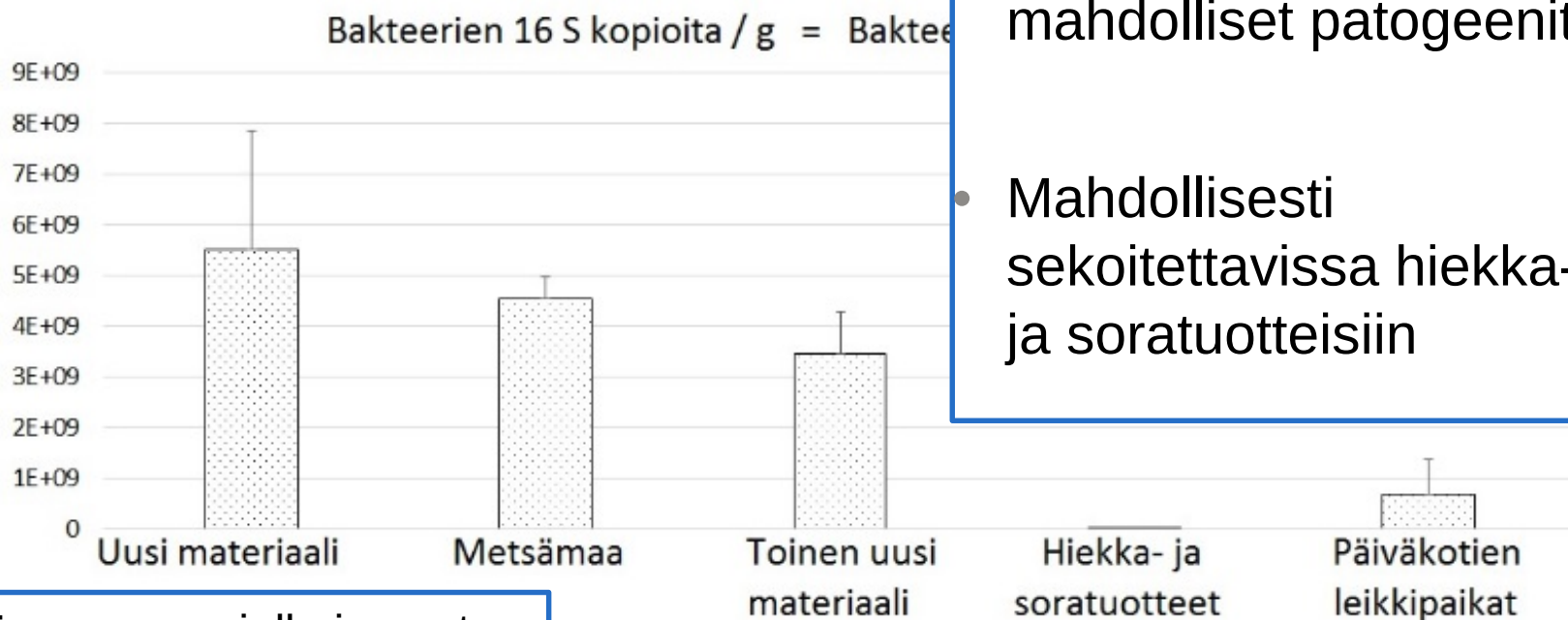
Bakteerit ja
muut
hyötymikrobit

Ravinteet
pH ...

Mikrobimäärä metsämaan tasolle ilman patogeenejä

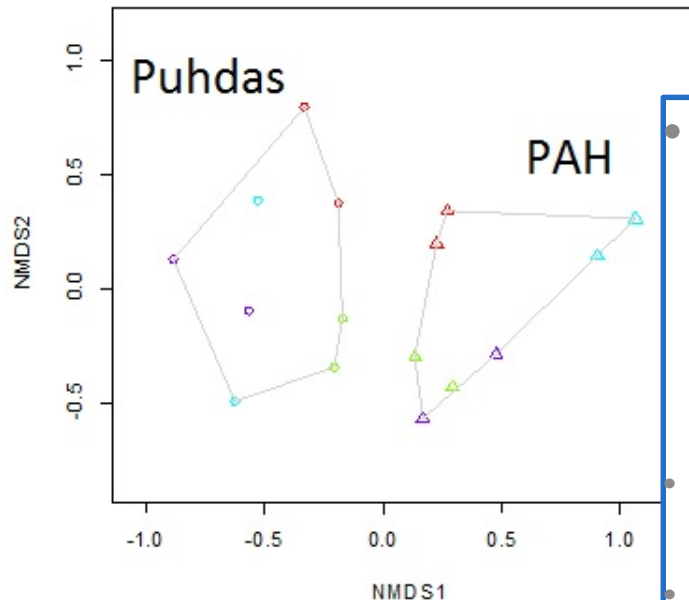
- Ei loisia (punkkeja)
- Kompostointi hävittää mahdolliset patogeeneja
- Mahdollisesti sekoitettavissa hiekka- ja soratuotteisiin

Grönroos ym., julkaisematon

Saasteet voivat muuttaa terveyteen kytketyn mikrobiyhteisön maassa

Proteobakteerit ja maan PAH

Parajuli ym., käsikirjoitus

- Metsän humusmaa nopeuttaa orgaanisten haitta-aineiden pitoisuuksien vähenemistä
- Kauppi ym. 2012 Environ. Sci. Poll. Res. 19:53-
- Sinkkonen ym. 2013. Environ. Sci. Poll. Res. 20:1737-

Luontoaskel ja väestö- segmenttien tasa-arvo?

Kuva: Antti Sepponen

Tiivis kaupunkirakenne + avainpinnat vihreiksi ja ruskeiksi

Lahopuutarhat ja lehtikompostit
leikki- ja oleskelupaikoilla

Kosketuksen tärkeys

Koko ajan pitäisi tippua jotain puista
maahan: terälehtiä, hedelmiä, lehtiä...
→ Viheraluesuunnitteluun muutoksia?

Entä jos riittämätön luontolisä lisääkin sairastavuutta?

Vrt. Ikihyvässä astmaa enemmän maalla

Immuunivastetta säätelevä kasvipohjainen aine sisäkäyttöön

- Ihmisen bakteeriyhteisön diversiteetti nousi
- Veriarvoissa toivottu muutos
- Hitaasti kasvava ja inaktiivinen mikrobidiversiteetti lisättävissä kuluttajatuotteisiin
- → laajempi osa väestöä 😊

Nurminen ym., Grönroos
ym., julkaisematon

Uudet kuluttajatuotteet ja väestön segmentit

- Ei tarvetta
- Riskien pelko
- Ristiriita omien terveyskäsitusten kanssa
- Tiedon puute

Puhakka ym., käsikirjoitus

"Luonnollista terveyttä etsivät kuluttajat"

Mul on melkein aina multaa kynnen alla, et kyllä mä ihan riittävästi saan siitä... Sen rokotuksen.
N, 79 v.

"Terveyshakuiset kuluttajat"

[Kallis hinta?] Mä luulen, ettei se paljon merkkää. Merkkää, jos terveydestä on kysymys.
M, 67 v.

Periaattees mä pistän sen lehen ihan suoraan roskiin... Et tota, must se on vähän, joku keksiny hyvän bisneksen.
N, 66 v.

"Kriittiset kuluttajat"

Ei tommosia, en mä oo XXX koskaan syönykään. YYY on semmonen mistä me ollaan tykätty alusta alkaen. En mä tiedä, onks siit mitään hyötyä ollu.
M, 76 v.

"Varovaiset kuluttajat"

Ostohalukkuus

- Tarve
- Ennaltaehkäisy
- Usko hyötyihin
- Luottamus tieteeseen
- Kokeilunhalu
- Tottumus
- Statuksen kohottaminen

Kiitokset mielenkiinnosta!

aki.sinkkonen@helsinki.fi

Special thanks to:

Riikka Puhakka
Mira Grönroos
Anirudra Parajuli
Marja Roslund
Heli K. Vari

Olli Laitinen
Noora Nurminen
Sami Oikarinen

Heikki Hyöty
Juho Rajaniemi
Martin Romantschuk
Raisa Valve
Ikihyvä- ja DIPP PI:t

